

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 162498 17 Квлз
Бања Лука, 24. 01.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даворке Делић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног С.Ш., због два кривична дјела задовољење полних страсти пред дјететом из члана 179. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, мр М.Д., адвоката из Б., изјављеном против правоснажне пресуде Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 162498 17 К 2 од 03.10.2017. године и Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 162498 17 Кж 2 од 26.10.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 24.01.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Бањалуци број 71 0 К 162498 17 К 2 од 03.10.2017. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 162498 17 Кж 2 од 26.10.2017. године, оглашен је кривим оптужени С.Ш. да је починио у стицају два кривична дјела задовољење полних страсти пред дјететом из члана 179. Кривичног законика Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 64/17, у даљем тексту: КЗ РС), па му је на основу одредби члана 56. став 2. тачка 3. КЗ РС, за кривично дјело почињено на штету млдб. Б.К. утврђена казна затвора у трајању од 4 (четири) мјесеца, а за кривично дјело почињено на штету млдб. С.М., казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца, те је примјеном одредби члана 46. и 56. став 2. тачка 3. КЗ РС осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци.

Оптужени је обавезан да на име паушала плати износ од 600,00 КМ, а оштећене су са имовинско – правним захтјевом упућене на парницу.

На основу одредби члана 297. тачка б) ЗКП РС, усљед одустанка окружног јавног тужиоца од оптужнице, према оптуженом С.Ш. је одбијена оптужба да је починио наведено кривично дјело на штету Ј.К. и Љ.Р.

Против осуђујућег дијела те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђеног, адвокат мр М.Д. из Б., због повреде одредби члана 311. ЗКП РС и повреде Кривичног закона, с приједлогом да се побијана пресуда у осуђујућем дијелу у цијелости укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или пак да се укине другостепена пресуда и предмет врати том суду на поновно суђење.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Бранко Митровић је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, Захтјевом се правоснажна пресуда побија по оба означена законска основа предвиђена одредбом члан 350. став 1. ЗКП РС, с тим да Захтјевом није прецизиран облик повреде Кривичног закона прописан одредбом члана 312. ЗКП РС, али из разлога у образложењу произлази да је у питању повреда садржана под тачком а) цитиране законске одредбе.

Наведене повреде закона су изнесене и у жалби бранилаца осуђеног на првостепену пресуду, с тим што се апострофира да је повреда права на одбрану почињена и у жалбеном постуку и односи се на разлоге другостепеног суда у погледу жалбених приговора заснованих на тврдњи о неразумљивости и нејасности изреке првостепене пресуде.

Повреда права на одбрану, као битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. тачка г) ЗКП РС, се према аргументима у образложењу Захтјева првенствено везује за повреде одредби члана 306. став 2. и 3. ЗКП РС, а потом одредби члана 311. став 1. тачка к) у вези са чланом 242. став 1. тачка в) ЗКП РС.

Тако се аргументима Захтјева тврди да је првостепени суд, одлучујући о захтјеву браниоца од 13.10.2017. године за продужење рока за жалбу у смислу одредбе члана 306. став 2. ЗКП РС, пропустио донијети одлуку, него је дописом од 16.10.2017. године обавијестио браниоца да је неоснован његов захтјев за продужење рока за жалбу. При томе се Захтјевом развија теза да је у смислу одредбе члана 306. став 3. ЗКП РС прекинут рок за жалбу даном подношења захтјева и да тај прекид траје до доношења одлуке по поднесеном захтјеву. Такво поступање првостепеног суда се, према тврдњи Захтјева, одразило на квалитет жалбених навода, а имајући у виду да је писани отправак првостепене пресуде и уручен странкама и браниоцу непосредно након објављивања пресуде (око 30 минута), то је на тај начин суд повриједио одредбе члана 50. став 3. ЗКП РС (није оставио довољно времена за припрему одбране) и члан 6. став 1. тачка б) Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), да се осигура вријеме и услови за припремање одбране.

На наведеним аргументима Захтјева не може се темељити тврдња о повреди права на одбрану оптуженог.

Наиме, пропуст суда да у форми рјешења донесе одлуку по Захтјеву за продужење рока за изјављивање жалбе се није негативно рефлектовао на право оптуженог на одбрану, јер је у питању одлука суда против које није дозвољена посебна жалба, него се може побијати само жалбом на пресуду, а што је у конкретном случају одбрана и истицала као жалбени приговор. Одлучујући о жалби другостепени суд је одбио као неоснован жалбени приговор заснован на тврдњи одбране да је на наведени начин почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. тачка г) ЗКП РС, која се манифестује у повреди права на одбрану, дајући за такав закључак разлоге у образложењу своје одлуке, а које разлоге прихвата и овај суд као мјеродавно образложење.

Осим тога, нема мјеста тврдњи захтјева да је повријеђено право на одбрану и неуважавањем захтјева за продужење рока за жалбу, сугеришући да су таквим поступањем суда повријеђене одредбе члана 50. став 3. ЗКП РС и члана 6. став 3. тачка б) Европске Конвенције (у Захтјеву погрешно означен став 1.) јер оптуженом није остављено довољно времена за припремање одбране. Ово првенствено из разлога када се има у виду чињеница да су исти браниоци осуђеног у овом предмету изјавили жалбу и на ранију првостепену пресуду број 71 0 К 162498 13 К од 08.12.2014. године, која је уважавањем њихових жалби укинута и предмет враћен на поновно суђење, те чињеница да су у поновном поступку учествовали исти браниоци оптуженог, као и да је у том поступку одбрани благовремено достављан препис записника о главном претресу и ЦД са тонским записником са главног претреса (што произлази из стања списка, а што се Захтјевом и не оспорава).

Из изнијетих разлога, супротно тврдњи Захтјева, неудовољавањем захтјева одбране за продужење рока за жалбу није повријеђено право на одбрану и право на правично суђење из члана 6. став 3.б) Европске конвенције.

Неосновано је и позивање Захтјева на одредбе члана 50. став 3. ЗКП РС у прилог тврдње о повреди права на одбрану у конкретном случају, јер цитирана законска одредба регулише ситуацију након искључења из поступка браниоца у смислу одредбе члана 50. став 1. ЗКП РС, те прописује обавезу суда да новом браниоцу (изабраном или постављеном по службеној дужности) остави довољно времена за припремање одбране. Дакле, цитирана законска одредба, која је према тврдњи Захтјева прекршена побијаном пресудом, није примјенљива на конкретан случај јер су исти браниоци оптуженог учествовали у поступку доношења побијане првостепене пресуде и изјавили жалбу на ту пресуду.

Под повреду права на одбрану као једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан одредбама члана 311. став 1. ЗКП РС, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека, се не могу подвести оне повреде поступка које су издвојене у посебне, друге облике битних повреда одредаба кривичног поступка предвиђене у цитираној законској одредби, које су законом предвиђене као жалбени основ, али нису предвиђене као основ за подношење захтјева за заштиту законитости, укључујући и онај облик битне повреде одредаба кривичног поступка из тачке к) става 1. на које се Захтјевом указује, а који се

манифестују у неразумљивости изреке пресуде. Наведени облик битне повреде одредаба кривичног поступка је истицан и као жалбени основ на првостепену пресуду, који је другостепени суд, оцјенио као неутемељен и у образложењу своје пресуде дао разлоге за такву оцјену, која оцјена не подлијеже законској могућности преиспитивања по овом ванредном правном средству.

Када је другостепени суд размотрио релевантне жалбене приговоре приликом доношења одлуке по жалби, те дао разлоге у образложењу своје пресуде за закључке у погледу тих жалбених приговора, па и приговора заснованог на тврдњи о неразумљивости изреке првостепене пресуде у погледу тачног датума извршења дјела, као одлучне чињенице за оцјену застарјелости кривичног гоњења, онда се тврдња Захтјева о повреди права на одбрану почињену у жалбеном поступку, не може заснивати на самој чињеници да истакнути жалбени приговор није резултирао жељеним исходом.

Повреда Кривичног закона, као основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС, подразумијева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију одлуку.

Аргументима Захтјева се тврди да чињенице и околности наведене у изреци побијане пресуде, цијенећи природу самог предмета физичког васпитања (гдје су контакти наставника и ученика при показивању вјежби саставни дио обуке), радње оптуженог се не би могле правно цијенити као кривично дјело, па се тиме сугерише да је побијаном пресудом на штету осуђеног почињена повреда Кривичног закона из члана 312. тачка а) ЗКП РС.

Кривичним дјелом задовољење полних страсти пред дјететом из члана 179. КЗ РС, за које је осуђени С.Ш. побијаном пресудом оглашен кривим, се обезбјеђује кривичноправна заштита правилног развоја дјете у сфери њихове сексуалности, а у конкретном случају ради се о појавном облику овог кривичног дјела који се огледа у томе да се пред дјететом врши радња намијењена задовољењу властите полне страсти. Под појмом полних радњи у смислу ове инкриминације подразумијевају се све оне радње које су намијењене задовољењу властите или туђе полне страсти.

Наведеним аргументима Захтјева заснованим на тврдњи о повреди Кривичног закона на штету осуђеног, се апострофира нужност физичких контакта наставника са ученицима при показивању вјежби као саставном дијелу обуке на часу физичког васпитања, што заиста није спорно с обзиром на природу предмета физичког васпитања, међутим ти контакти морају остати у сфери опште прихватљивих контаката, којима се не вријеђа полни морал и полни интегритет дјетета, на начин предузимања такве радње пред дјететом која је намијењена задовољењу властите или туђе полне страсти (као у конкретном случају) или навођења дјетета да пред њим или другим лицем врши такве радње.

Супротно тврдњи Захтјева, по оцјени и овог суда, радње које је критично догађаја предузео осуђени на часу физичког васпитања према наведеним ученицама, а које су чињенично децидно описане у изреци побијане пресуде, имају карактер полних радњи предузетих ради задовољења властите полне страсти, па се ради тога не може прихватити као основан приговор Захтјева да је на штету осуђеног повријеђен Кривични

закон када су те његове радње, правно квалификоване као стицај два кривична дјела задовољење полних страсти пред дјететом из члана 179. КЗ РС.

Из наведених разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде процесног закона у одредби члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану) и повреда Кривичног закона из члана 312. тачка а) ЗКП РС, на које се позива подносилац Захтјева нису учињене у поступку доношења побијане пресуде, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује.

Ради изнијетог, овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучио као у изреци ове пресуде, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић